

Ambities bollensector vastgelegd in 'Vitale Teelt'

De KAVB lanceert het programma 'Vitale teelt' en geeft daarmee haar visie op de bloembollensector tot en met 2030. Vanuit dit programma moet richting worden gegeven aan het onderzoek voor de sector. 'Dit is de leidraad voor de komende jaren.'

Tekst: René Bouwmeester
Fotografie: René Faas

De Nederlandse bloembollensector wordt anno 2017 voor een aantal uitdagingen gesteld. Het aantal beschikbare chemische gewasbeschermingsmiddelen neemt snel af en retailers stellen steeds strengere eisen aan de duurzaamheid van producten. Ook de wet- en regelgeving dwingt de sector duurzamer te produceren, bijvoorbeeld door circulair te ondernemen. Ondertussen stellen importerende landen strengere eisen aan de bollen en bloemen die hun land binnenkomen, ondanks dat het beschikbare middelenpakket kleiner wordt. De sector moet met antwoorden voor deze vraagstukken komen en het liefst zo snel mogelijk als het de voorsprong op de wereldmarkt voor bloembollen wil behouden. Het programma 'Vitale Teelt' moet helpen antwoorden te vinden. Vitale Teelt is door André Hoogendijk, adjunct-directeur van de KAVB, geïntroduceerd op 7 september tijdens de bijeenkomst Flower Science meets Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen in Sassenheim. Vitale Teelt staat voor het programma waarin de ambities van de bloembollensector worden verwoord. De KAVB heeft dit samengevat in een bondig document. Hoogendijk: "De lancering is het startsein voor het ontwikkelen van een onderzoeks- en uitvoeringsprogramma

voor de bloembollensector op weg naar 2030. We willen deze visie omzetten naar een plan voor onderzoek en uitvoering." De 'we' waar Hoogendijk aan refereert zijn naast de KAVB Wageningen University & Research, Greenport Noord-Holland Noord en Greenport Duin- en Bollenstreek. "We vinden dat de visie gedeeld moet worden door de partners. Wageningen UR werkt veel aan de vraagstukken voor onze sector, dus zijn een logische partner. De Greenports hebben de verbinding met het bedrijfsleven en de regio's waarin een groot deel van de teelt plaatsvindt. De Greenports zijn een publiek orgaan en een goede organisatie om te starten met onze gezamenlijke visie voor 2030." Hoogendijk heeft de deur wijd open staan voor nieuwe partners.

RENDABEL EN EMISSIELOOS

Met Vitale Teelt geeft de bloembollensector invulling aan de Ambitie Plantgezondheid 2030 van LTO Nederland. Het document van LTO beschrijft drie belangrijke doelstellingen voor de gehele plantaardige agrarische sector: gezonde planten, gezonde leefomgeving en gezonde markt. Voor de bloembollensector gelden in principe dezelfde doelstellingen als voor LTO, maar dan meer toegespitst op bloembollen. Onder vitale teelt verstaat de

André Hoogendijk zet het programma 'Vitale Teelt' uiteen in Sassenheim

KAVB bollen en bloemen van topkwaliteit, vrij van ziekten, op een rendabele manier geteeld in harmonie met de omgeving, emissieloos, klimaatneutraal en met een verantwoorde omgang met de natuurlijke hulpbronnen water, energie, bodem en biodiversiteit.

Hoogendijk: "De exacte uitwerking van die doelstellingen volgt nog. Daarvoor is een stappenplan nodig en dat is er nog niet voor de bollen. Het komende jaar moeten we kunnen zeggen welke stappen nodig zijn om dat doel te bereiken. Daar hoort ook een planning bij en die willen we met andere partijen verder uitwerken. Dit plan is de leidraad voor de komende jaren. Het gaat om vraagstukken als waar gaan we heen en waar moet onderzoek naar worden gedaan?" aldus Hoogendijk.

VERMEERDERING

Om tot een plan te komen, gaan de vier partners de komende tijd kenners en specialisten op diverse vakgebieden raadplegen. Het gaat daarbij om ondernemers en bedrijven, maar ook om ngo's. Het doel is om medio volgend jaar een uitgewerkt plan te presenteren dat wordt gedragen door zoveel mogelijk partners. Dit plan is de komende twaalf jaar leidend. Hoogendijk sluit niet uit dat het oorspronkelijke plan wordt aangepast tijdens die twaalf jaar



als de ontwikkelingen daar om vragen.

Het programma voor Vitale Teelt bestaat uit zeven onderdelen die in samenhang worden ingevuld en uitgevoerd: gezonde bodem; moderne veredelings technieken; snelle vermeerdering en bloei; precisielandbouw; groene gewasbescherming; schone start met nieuw uitgangsmateriaal; en natuurinclusieve productie.

"De grootste stap moet worden gezet aan het begin van de teelt, de veredeling en snelle vermeerdering en bloei", zegt Hoogendijk. "Er zijn meer uitdagingen, maar voor veredeling en vermeerdering is specifieke bloembollenkennis nodig. Dat zullen we als sector zelf moeten oppakken. Bij andere onderdelen kunnen we misschien crossovers aangaan met andere teelten."

Als voorbeeld van een van de uitdagingen die de sector zelf moet oppakken, noemt Hoogendijk tulp en lelie. "De verdeling en vermeerdering van tulp duurt lang. Zelfs met Crispr-Cas-technieken hebben we in 2030 nog geen zuurresistente tulpen. Daarvoor is het nodig om de vermeerdering te versnellen. Dat is de bottleneck die de tulpenveredeling tegenhoudt. Om dat voor elkaar te krijgen, moet fundamenteel onderzoek worden gedaan." "Bij lelie is de vraag hoe de bollen virusvrij blijven", zegt Hoogendijk. "Een mogelijke oplossing is de vermeerderingscyclus te verkorten. Daardoor staat het gewas korter buiten en is er minder tijd voor virusontwikkeling."

FINANCIERING

Er lopen in de sector al verschillende grote projecten, zoals Evergreen en Het Nieuwe Verwerken. Daarin werken telers, kennisinstituten, teeltadviseurs en toeleveranciers samen.

Het is de bedoeling dat voor elk onderwerp zoveel mogelijk wordt aangesloten bij dit soort lopende initiatieven en er wordt voortdurend gezocht naar nieuwe inzichten die kunnen worden toegevoegd.

Het plan moet medio volgend jaar gereed zijn, stelt Hoogendijk. Dan moet er ook meer inzicht zijn in de te nemen stappen en de kosten die bij de uitvoering van de plannen horen. De financiering moet onder meer komen uit de sector zelf, bijvoorbeeld uit het Topsectorenbeleid. Hoogendijk hoopt ook partijen buiten de bollensector de interesseren. "We kijken naar grote fondsen van de rijksoverheid. Maar als je daar wilt aankloppen, moet je een goed plan hebben. We moeten dan ook niet de illusie hebben dat we dit snel gefinancierd hebben. We moeten de boer op om ons plan te verkopen", aldus Hoogendijk.

Een mogelijke bron van financiering kan de Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen zijn. Het ministerie van Economische Zaken heeft hiervoor 18 miljoen euro beschikbaar gesteld op voorwaarde dat het bedrijfsleven een even groot bedrag aan financiering bijeenbrengt. Op deze wijze is onder meer het onderzoek naar fusariumresistentie in tulp, het project Het Nieuwe Verwerken (over verwerken en bewaren van bollen) en het project Teelt de grond uit gefinancierd.

Ondernemers die willen meedenken over de te kiezen onderzoeksrichting, krijgen daartoe de kans. De KAVB houdt de komende twaalf maanden bijeenkomsten rond de zeven thema's. Ondernemers in de branche krijgen hiervoor nog een uitnodiging. Ook het Flower Science Congres staat in het teken van de uitdaging van de sector, het versnellen van vermeerdering, veredeling en bloei.

